

กฎหมายห้องสมุด

นางสาว สุธิณี โหมานันท์

003233

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

16568187

Library Laws

Miss Surapee Homanandh

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

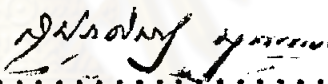
Graduate School

Chulalongkorn University

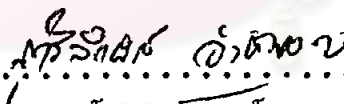
1979

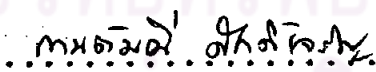
หัวข้อวิทยานิพนธ์ กฎหมายห้องสมุด
โดย นางสาว สุรพีร์ โหมานันท์
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ กานต์มณี ศักดิ์เจริญ

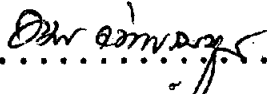
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุณาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ กานต์มณี ศักดิ์เจริญ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. อมร จันทรสมบูรณ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กฎหมายห้องสมุด
ชื่อนิสิต นางสาว สุรพีร์ โหมานันท์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ กานต์มณี ศักดิ์เจริญ
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

การ เสนอวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเป็นมาของ กฎหมายว่าด้วยห้องสมุดของต่างประเทศบางประเทศได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เดนมาร์ก ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ แลวงหาข้อเท็จจริง เพื่อมาประกอบการพิจารณา ยกร่างกฎหมายห้องสมุดประจำช่นสำหรับประเทศไทย เพื่อให้ทราบว่า กฎหมาย ห้องสมุดประจำช่นของประเทศไทยนั้นควรมีอย่างไร ผู้เขียนได้ศึกษา เรื่องกฎหมาย ว่าด้วยห้องสมุด โดยการค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล วิทยานิพนธ์ และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานห้องสมุดประจำช่น

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ กฎหมายว่าด้วยห้องสมุดประจำช่นของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เดนมาร์ก ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ มีเจตนารมณ์สอดคล้องกัน กล่าวคือ ต้องการจะส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุดประจำช่นให้มี ประสิทธิภาพ จากการศึกษาพบว่า กฎหมายว่าด้วยห้องสมุดได้ระบุดังการดำเนินงานของห้องสมุดที่แตกต่างกันไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และสภาพทางภูมิศาสตร์ บางประเทศกำหนดการบริหารงานในรูปคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับ ชาติ รัฐ และท้องถิ่น เกี่ยวกับงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยห้องสมุดส่วนใหญ่ระบุ

ความช่วยเหลือของรัฐบาลที่จะให้กับห้องสมุดประชาชน โดยระบุจำนวนเงินที่แน่นอน มีบางแห่งที่ระบุเป็น เปอร์เซ็นต์ของรายจ่ายของห้องสมุดที่รัฐจะให้ความช่วยเหลือ ด้านบริการห้องสมุด ส่วนใหญ่กฎหมายว่าด้วยห้องสมุดจะกำหนดให้จัดบริการห้องสมุดประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้พบก็คือ บริการห้องสมุดประชาชน ในประเทศ เหล่านี้ล้วนมีกฎหมายเฉพาะ เป็นรากฐานและได้รับการทำนุบำรุง โดย ความสนใจของประชาชน โดยเฉพาะที่อยู่ในท้องถิ่น โดยที่ประเทศไทยยังไม่มี การประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยห้องสมุด ผู้เขียนจึงได้เสนอแนวทางให้มีกฎหมายว่าด้วย ห้องสมุด ซึ่งระบุให้งานห้องสมุดประชาชนเป็นงานระดับกรม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนแห่งชาติ กำหนดงบประมาณโดยเก็บภาษี จากประชาชนในท้องถิ่นและรับเงินอุดหนุนของรัฐ เพื่อบำรุงห้องสมุด

ข้อ เสนอแนะ ประเทศไทยควรตรากฎหมายว่าด้วยห้องสมุดประชาชน ออกใช้บังคับ เพื่อ เป็นฐานอัน เป็นรูปธรรมในการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนใน ประเทศไทย โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินที่เหมาะสมจากรัฐบาล และ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยควรมีบทบาทสำคัญในการ เสนอร่างพระราชบัญญัติ ห้องสมุดประชาชนต่อส่วนราชการ เกียวข้องและรัฐสภา เพื่อตรา เป็นกฎหมายใช้ บังคับต่อไป ด้านหอสมุดแห่งชาติ ควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ใน ส่วนที่ เกี่ยวกับหอสมุดแห่งชาติให้ เหมาะสมกับกาลสมัย.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Library Laws .
Name Miss Surapee Homanandh
Thesis Advisor Instructor Karnmanee Suckcharoen
Department Library Science
Academic Year 1979

ABSTRACT

The objectives of the thesis proposed is to study the library laws enforced in certain foreign countries, i.e.: the United States of America, England, Denmark, Japan, and Singapore, and their development; to seek and compile facts and information for the purpose of drafting a public library bill for Thailand; and to advance a recommendation thereon. The writer has made the study of such laws by way of research through books, journals, periodicals, government publications, and interviewing persons involved in public library services.

Conclusion : The public library laws of the U.S., England, Denmark, Japan, and Singapore share a common intent, i.e.: to encourage and promote the operation of

public libraries with an aim for utmost efficiency. From the study, it is found that those laws provide for public library operation procedures which differ from each other as necessitated by local conditions of social structure, economy, and geography. In certain countries, the management is to be conducted in the form of committee at various levels, e.g.: national, state, district or local. As for budget appropriations, most library laws prescribe grants to be made by the government to public libraries: some in definite amounts, the others at a certain percentage. In respect of library services, almost all of the laws specifically prescribe that the service is to be rendered to the public free of charges. The most important finding is that the public library services in those countries are rooted on specific laws, and fertilized by public, particularly local, interest. As no library laws are currently in force in Thailand, the writer would propose an outline for one, providing for creation of a governing public body of departmental status and a National Public Library Council, and for financial support by means of local taxes and State's subsidies.

Recommendation : Thailand should enact a public library law in order to create a concrete basis for appropriate operation of public libraries in the Country, with an adequate financial support from the Government.

The Thai Library Association should play a major role in introducing a Public Library Bill to the authorities concerned and the National Assembly. The law on Publishing, particularly the provisions pertaining to the National Library, should also be updated.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์สุทัศน์ลักษณ์
อำพันวงศ์ อาจารย์แมนมาส์ ชวลิต ที่ได้กรุณาให้ข้อคิด แนวทางในการเสนอ และ
แหล่งค้นคว้าเอกสาร ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.อมร จันทรสมบูรณ์ ที่กรุณา
ให้คำแนะนำและข้อ เสนอบางตอน และขอขอบพระคุณอาจารย์กานต์มณี ศักดิ์เจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนตรวจทานแก้ไขด้วยความเอาใจใส่
อย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่ได้กรุณามี
ความห่วงใยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และกำลังใจให้วิทยานิพนธ์นี้ลุล่วงลงด้วยดี.

สุรพีร์ โหมานันท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
การสำรวจการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	3
วัตถุประสงค์ของการ เสนอกฎหมายห้องสมุด	10
ขอบเขตของข้อ เสนอ	11
ประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อ เสนอ	11
วิธีดำเนินการค้นคว้า	11
ข้อจำกัดในการ เสนอ	11
2. กฎหมายว่าด้วยห้องสมุด	12
ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับกฎหมาย	12
กฎหมายว่าด้วยห้องสมุด	18
กฎหมายว่าด้วยห้องสมุดกับการ เงิน	24
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	26
บุคลากร	28

3. กฎหมายว่าด้วยห้องสมุดประชาชนในต่างประเทศ	30
สหรัฐอเมริกา	30
อังกฤษ	39
เดนมาร์ก	49
ญี่ปุ่น	57
สิงคโปร์	65
4. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับห้องสมุดในประเทศไทย	79
ความเป็นมาของหอสมุดแห่งชาติ	80
กฎหมายที่เกี่ยวกับหอสมุดแห่งชาติ	83
ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย	87
ห้องสมุดประชาชนของกระทรวงศึกษาธิการระยะแรก	89
ห้องสมุดประชาชนของกระทรวงศึกษาธิการระยะที่ 2	94
ระเบียบที่เกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน	103
5. สรุปผลการ เสนอ อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ	113
สรุปผลการ เสนอ	113
อภิปรายผล	118
ข้อ เสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	141
ประวัติ	185

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

1. แสดงการ เปรียบ เทียบลักษณะกฎหมายว่าด้วยห้องสมุด ประชาชนของแต่ละประเทศฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	75
2. สถิติ เกี่ยวกับห้องอ่านหนังสือสำหรับประชาชน ใน พ.ศ. 2471	92

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย